

ВІЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

79.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 10-го Октября.—1847—Wilno. PIĄTEK, 10-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ

Санктпетербургъ, 4-го Октября.

22-го Сентября, въ двѣнадцать часовъ утра, Государь Императоръ, при произведенномъ смотрѣ войскамъ, сосредоточеннымъ при городѣ Винницѣ, изволилъ найти 4-ю Легкую Кавалерійскую Дивизию съ артиллерією, сводные полки кавалеріи и пѣхоты, составленные изъ безрочно-отпускныхъ нижнихъ чиновъ, и 4-й Стрѣлковый Баталіонъ, въ примѣрномъ состояніи.

23-го числа, въ одиннадцать часовъ утра, Его Императорское Величество изволилъ произвести ученье 4-й Легкой Кавалерійской Дивизи, съ ея артиллерією, и отличными состояніемъ сихъ войскъ изволилъ остаться совершенно довольнымъ. По окончаніи сего ученья, Государю Императору представлены были юнкера, удостоенные къ производству въ офицеры.

24-го Сентября, въ десять часовъ утра, Его Императорское Величество, производя общее корпусное ученье войскамъ, собраннымъ при городѣ Винницѣ, изволилъ остаться ими довольнымъ.—въ особенности же 4-ю Легкою Кавалерійскою Дивизиєю съ ея артиллерією.

25-го Сентября, въ 11 часовъ утра, Государь Императоръ, изволилъ присутствовать, при стрѣльбѣ въ цѣль артиллеріи и командъ отъ пѣхоты войскъ, сосредоточенныхъ при городѣ Винницѣ, и остался довольнымъ.

Послѣ обѣда, Его Императорское Величество, въ сопровожденіи Ихъ Императорскихъ Высочествъ Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя Константина Николаевича, изволилъ отправиться по тракту къ Варшавѣ, куда и прибылъ, вмѣстѣ съ Ихъ Императорскими Высочествами, 28-го Сентября, въ 12½ часовъ по полуночи, въ вождельномъ званіи.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 5-го Сентября, назначены: Командантъ С. Петербургской Крѣпости, Генераль отъ Инфантеріи Скобелевъ, Шефомъ Рязанскаго Пѣхотнаго Полка, и Военный Губернаторъ города Тулы и Тульской Гражданскій Губернаторъ, состоящій по Арміи Генераль-Майоръ Муравьевъ, Исправляющимъ должность Иркутскаго и Енисейскаго Генераль-Губернатора и Командующимъ войсками, въ Восточной Сибири расположенными, съ оставленіемъ по Арміи.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 4-go Października.

Dnia 22-go Września, o godzinie 12-jej z rana, CESARZ Jego Mość, przy wykonanym przeglądzie wojsk zgromadzonych pod miastem Winnicą, raczył znaleźć 4-tą Lekką Dywizją Jazdy z artylleryją, zbiorowe półki jazdy i piechoty, składające się z żołnierzy zostających na nieograniczonym urlopie, i 4 ty Batalion Strzelców, we wzorowym stanie.

Dnia 23-go Września, o godzinie 11-jej z rana, JEGO CESARSKA Mość raczył wykonać musztrę 4-jej Lekkiej Dywizji Jazdy z jej artylleryją, i raczył być zupełnie zadowolonym ze wzorowego stanu tych wojsk. Po ukończeniu tej musztry, Jego CESARSKIEJ Mości przedstawiani byli Junkrowie, uznani za godnych awansu na oficerów.

Dnia 24-go Września, o godzinie 10-jej z rana, JEGO CESARSKA Mość, wykonawszy ogólną korpusną musztrę wojsk zgromadzonych od Winnicą, raczył być z nich zadowolony, szczególnie zaś z 4-jej Lekkiej Dywizji Jazdy z jej artylleryją

Dnia 25-go Września, o godzinie 11-jej z rana, JEGO CESARSKA Mość, raczył być obecny przy strzeleniu do celu artylleryi i komend z piechoty wojsk, zgromadzonych pod miastem Winnicą, i był zadowolony.

Po obiedzie, JEGO CESARSKA Mość, w towarzystwie Ich CESARSKICH WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA, raczył udać się traktem do Warszawy, gdzie też przybył, wspólnie z Ich CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI, d. 28 Września, o godz. 12½ po południu, w pożądanym zdrowiu.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, 5-go Września, mianowani zostali: Komendant twierdzy Petersburgskiej, Jenerał Piechoty Skobielew, Szefem Półku Rязанского Piechoty, a Wojenny Gubernator miasta Tuły i Cywilny Tułski, zostający w Armii Jenerał-Major Murawjew, pełniącym obowiązki Jenerał-Gubernatora Irkuckiego i Jenissejskiego, oraz Dowodzącym wojskami, w Syberii wschodniej konsystującymi, z pozostaniem w Armii.

Тифлисъ, 23 Августа.

Tyflis, 23 sierpnia.

Намъ пишутъ изъ главнаго отряда, отъ 18 Августа, слѣдующее: „Разбивъ 7 Августа скопище горцевъ, собравшееся противъ лѣваго фланга нашей позиціи при Салтѣ, войскамъ Самурскаго отряда данъ былъ отдыхъ, а ночью, съ 8 на 9 Августа, Г. Главнокомандующій двинулся съ 5½ баталіонами пѣхоты, 6-ю горными единорогами и всею кавалерію на высоты, прилегающія къ правому флангу лагеря, занятія партією, подъ начальствомъ Абакеръ Аджи и Муссы Белакавскаго, и откуда непріятель безпокоилъ нашихъ фуражировъ, тревожилъ инженерныя работы и постоянно подкрѣплялъ и смѣнялъ защитниковъ с. Салты.

Колонна поднялась ночью, скрытно, на высоты и, съ разсвѣтомъ подошла на мѣсто, гдѣ идетъ дорога изъ Салты на Кунну и Ходжалъ-Махи; здѣсь были устроены горцами завалы, но не дожидаясь атаки, непріятель оныя бросилъ. Съ гребня горы былъ открытъ огонь по всемъ направленіямъ ракетами, и изъ горныхъ орудій по бѣгущимъ горцамъ, а между тѣмъ милиціи, спустившись на уступъ, гдѣ прежде толпилось непріятельское скопище, и будучи поддержана двумя баталіонами, заставила горцевъ совершенно разсѣяться.

Въ это время рота Дагестанскаго пѣхотнаго полка, изъ войскъ, прикрывавшихъ трапещи, была послана Подковникомъ *Евдокимовымъ* на образуемый двумя глубокими оврагами мысъ, находящійся на правомъ флангѣ нашей позиціи, съ котораго непріятель безпокоилъ рабочихъ и думалъ препятствовать нашимъ трапещнымъ работамъ, устроивъ тамъ переконны и завалы. Командиръ роты, Поручикъ *Кармазинъ*, исполнилъ это порученіе съ примѣрною рѣшимостію и благоразуміемъ и непріятель былъ выбитъ изъ позиціи, которую онъ считалъ почти недоступною.

Горцы, послѣднимъ бѣгствомъ, скрылись отъ пораженія и толпы ихъ не остановились даже на р. Кара-Койсу, но перейдя Салтинскій мостъ, потянулись на противоположныя высоты.

Вліяніе какъ этого движенія, такъ особенно дѣла 7 Августа, были весьма для насъ благоприятны. Разогнавъ главныя сборища, занимавшія окрестныя высоты, войска доказали горцамъ, что въ открытомъ бою, не смотря на ущелья, гдѣ они гнѣздились, ихъ всегда ожидаетъ пораженіе при встрѣчѣ съ нами.

На дняхъ было получено здѣсь донесеніе Начальника Владикавказскаго Военнаго Округа Генераль-Маіора *Нестерова* о новомъ блистательномъ дѣлѣ Подковника *Слѣпцова*.

30 Іюня, въ 3 часа по полудни, партія хищниковъ подъ начальствомъ Наибова Малой Чечни: Магометь Авзорова, Сабдуллы и Дубы, внезапно переправившись черезъ р. Ассу, близъ разореннаго аула Чила-Чихи, бросилась на скотъ и табунъ жителей новой станицы на р. Ассѣ, столь быстро и неожиданно, что успѣла отрѣзать и захватить ихъ.

Большая часть войскъ и казаковъ находилась въ это время на другой сторонѣ прикрывающаго сѣнокошью. По тревогѣ, полковникъ *Слѣпцовъ* собралъ на покосныхъ мѣстахъ казаковъ до 60 разныхъ командъ, присоединилъ къ нимъ ракетную команду, бросился на перерѣзъ партіи, гнавшей скотъ по открытому полю, въ лѣсъ, ниже Чилъ-Чихи и догналъ ее во время, когда еще стада и табунъ не вошли въ лѣсъ. Атаковать непріятеля и отбить отъ него всю захваченную имъ добычу сполна, было дѣломъ минуты. Между тѣмъ, сотня Горскаго Казачьяго полка, находившаяся на фуражировкѣ, присоединилась къ Подковнику *Слѣпцову*, а вслѣдъ за симъ прибылъ Адъютантъ Г. Главнокомандующаго Подполковникъ Графъ *Галатери*, съ 30-ю казаками разныхъ командъ, которыхъ онъ собралъ въ станицѣ на Ассѣ. Въ продолженіи всего этого времени Чеченцы, пользуясь превосходствомъ въ числѣ, не переставали упорно нападать и только съ постепеннымъ усиленіемъ нашихъ командъ начали поддаваться къ лѣсу. — Наконецъ, когда показались къ сторонѣ станицы Михайловской, возбѣжавшая приближеніе казаковъ станицы, водворенныхъ на р. Суцжѣ, непріятель бросился въ лѣсъ, на присоединеніе къ ожидавшей тамъ пѣхотѣ. Подполковникъ *Слѣпцовъ* достигъ партію на самой переправѣ черезъ Ассу. Доброконные съ значками успѣли переправиться, а хвостъ партіи былъ отбитъ отъ настоящей переправы; — казаки принудили Чеченцевъ броситься съ обрыва въ рѣку, рублили и топили ихъ. 17 непріятельскихъ тѣлъ

Доносzą nam z głównego oddziału, pod d. 13 Sierpnia, co następuje: „Rozproszywszy d. 7 Sierpnia zgraję Górali, zbraną przeciwko lewego skrzydła naszej pozycji pod Saltą, wojska oddziału Samurskiego miały wypoczynek, a w nocy, z d. 8 na 9 Sierpnia, P. Głównodowodzący ruszył z 5½ batalionami piechoty, 6-ciu górnemi granatnikami i całą jazdą, na góry, przytykając do prawego skrzydła obozu, zajęte przez partyę, pod naczelnictwem Abaker-Adży i Musy Bielakańskiego, skąd właśnie nieprzyjacieli niepokoił naszych furazerów, przeszkadzał inżynierijnym robotom i ciągle wzmacniał i zmieniał obrońców wsi Salty.

Kolumna wyszła w nocy, skrycie, na góry, i o świcie przyszła na miejsce, kędy przechodzi droga z Salty przez Kunę i Chodżał Machi; tam byli założyli Górale zasieki, lecz nie czekając ataku, opuścił je nieprzyjacieli. Ze szczytu góry dano ognia, we wszystkich kierunkach, rakietami i z dział górnych, do uciekających Górali, a tymczasem milicja, spuściwszy się na pochyłość, gdzie pierwsi skupiała się zgraja nieprzyjacielska, i będąc wspartą przez dwa bataliony, zagnęła Górali do zupełnej rozsyпки.

W tymże czasie kompania półku Dagestańskiego piechoty, z wojsk osłaniających przekopy, wysłana była przez Półkownika *Jewdok mowa* na obęty dwoma głębokimi parowami przylądek, leżący na prawem skrzydle naszej pozycji, z którego nieprzyjacieli niepokoił robotników i zamierzał przeszkodzić naszym okopowym robotom, urządziwszy tam przekopy i zasieki. Dowódca kompanii, Porucznik *Karmazin*, wykonał to poruczenie z przykładnym poświęceniem się i roztropnością, i nieprzyjacieli został wyparowany z pozycji, którą prawie za niedostępną uważał.

Górale, śpieszną ucieczką uniknęli porażki, i tłumy ich nie zatrzymały się nawet nad rzeką Kara-Kojsu, lecz przeszedłszy przez most Saltiński, pociągnęły na wzgórze przeciwległe.

Wpływ, tak tego poruszenia, jako też szczególniej utarczki w d. 7-m Sierpnia, był nam nader przyjazny. Rozpędziwszy główne bandy, które zajmowały wzgórze okoliczne, wojska dowiodły Góralom, że w otwartym boju, pomimo wąwozów i skał, gdzie się oni gnieźdzą, zawsze ich czeka porażka przy spotkaniu się z nami.

W tych dniach otrzymano tu doniesienie od Naczelnika Okręgu Wojennego Władikaukaskiego, Generał-Majora *Nesterowa*, o nowej świetnej rozprawie Półkownika *Słepcowa*.

Dnia 30-go Czerwca, o godzinie 3-iej z południa, partya rabusiów, w liczbie około 600 ludzi, pod naczelnictwem naibów Malej Czechny: Mahomet Anzorowa, Sabdułły i Duby, przeprawiwszy się nagłe przez rzekę Assę, blisko spustoszonego аула Чила-Чыхи, rzuciła się na bydło i stado koni, należące do mieszkańców nowej stаницы nad rzeką Assą, tak szybko i niespodzianie, że zdołała je odciąć i oprowadzić.

Większa część wojsk i kozaków znajdowała się w tym czasie na drugiej stronie, dla zastaniania sianożęci. Na alarm, Półkownik *Słepcow* zebrał tamże do 60 kozaków z różnych komend, przyłączył do nich komendę rakietników, puścił się dla przecięcia drogi partyi, pędzącej bydło polem otwartem do lasu, poniżej Чыл-Чыхи, i doгнаł ją w chwili, kiedy jeszcze trzody i stado nie weszły do lasu. Atakować nieprzyjaciela i odebrać od niego wszystkie, schwytaną przezeń zdobycz, było dziełem jednej chwili. Tymczasem, secina półku Kozackiego, góralskiego, znajdująca się na furazowaniu, przyłączyła się do Półkownika *Słepcowa*, pod naczelnictwem starszyny wojskowego *Szylнга*, a wnet potem przybył Адъютант P. Głównodowodzącego, Podpółkownik *Hrabia Galatieri*, z 30 kozakami różnych komend, których zebrał w stаницы nad Assą. Przez cały ten czas Czecheny, korzystając z przewagi w liczbie, nie przestawali uporeczywie napadać i ledwo za stopniowem zwiększeniem komend naszych zaczęli pomykać się ku lasowi. — Nakoniec, kiedy się ukazała kuznawa od stаницы Michajłowskięj, zwiastująca zbliżaniem się kozaków stanic, zaprowadzonych nad rzeką Sunzą, nieprzyjacieli pierzechnął do lasu, dla połączenia się z oczekującą tam piechotą. Półkownik *Słepcow* dopędził partyę na samej przeprawie przez Assę. Jeźdźcy z chorągiewkami zdołali się przeprawić, ale tylna część partyi została odcięta od przeprawy; — kozacy zmusili Czechenów rzucić się z urwiska do rzeki, rąbali ich i topili; siedmnaście ciał nieprzyjacielskich przywieziono do stаницы; oprócz zbranей w wielkiej liczbie broni, siedmdziesiąt koni z siob

привезены въ станцію; кромѣ отбитаго въ большомъ числѣ оружія, 70 лошадей съ сѣдлами остались въ нашихъ рукахъ, и по свидѣніямъ, доставленнымъ лазутчиками, потеря неприятеля, одними убитыми, простирается до 50 человекъ.

Съ нашей стороны убито казаковъ 9 и ранен 7. Въ строю находилось только 390 казаковъ разныхъ полковъ.

По донесеніямъ съ другихъ пунктовъ Кавказской Линіи, все спокойно и никакихъ особенныхъ происшествій въ последнее время не было.

Продолженіе извѣстій о ходѣ холеры.

Въ послѣдней статьѣ (См. N. 78 Вил. Вѣст.), мы показали ходъ эпидемической холеры въ Губерніяхъ Воронежской и Харьковской, до послѣднихъ чиселъ Августа.

1) Съ того времени болѣзнь по Воронежской Губерніи еще болѣе распространилась; къ 8-му Сентября она была во всѣхъ уѣздахъ этой губерніи. Число пораженныхъ ею съ начала эпидеміи по 3-е Сентября простиралось до 1,844 человекъ, изъ которыхъ 559 умерло. Въ самомъ г. Воронежѣ, слишкомъ 44,000 жит., съ начала эпидеміи по 8-е Сентября, умерло 1,290 изъ 3,664 заболѣвшихъ.

2) Въ Харьковской Губерніи, въ началѣ Сентября, все пространство было объято эпидеміею. Число заболѣвшихъ съ начала эпидеміи въ уѣздахъ, доходило до 3,390, изъ которыхъ умерло 991. Въ городѣ Харьковѣ, жителей до 24,000), съ 27-го Августа по 2-е Сентября, заболѣло 345 и умерло 103; а всего съ появленія болѣзни по 2-е Сентября умерло 204 изъ 705 заболѣвшихъ.

3) Изъ Харьковской Губерніи, по направленію къ сѣверу, болѣзнь проникла въ началѣ Августа въ Курскую, и показала 5-го числа въ городѣ Грайворонѣ и его уѣздѣ, гдѣ по 26-е Августа заболѣло холерою 465 чел., изъ которыхъ жертвою ея сдѣлались 180. Слѣдуя далѣе къ сѣверу, эпидемія миновала Бѣлгородъ и появилась въ городѣ Курскѣ. Всего съ начала эпидеміи, то есть 11-го Августа, по 3-е Сентября заболѣло въ Курскѣ (жителей 2,000) 771 чел., изъ коихъ 605 умерло. По уѣздамъ Курской Губерніи, съ появленія ея до сіе время заболѣло 584 и умерло 173 человекъ.

Въ другихъ мѣстахъ Имперіи, эпидемія представляется въ слѣдующемъ видѣ:

4) Въ Астрахани 1-го и 2-го числа сего мѣсяца умерло, въ городѣ, холерою по одному человекъ.

4) Въ Саратовѣ (жителей около 42,000), а съ 29-го Августа по 1-е Сентября, изъ 530 заболѣвшихъ, умерло 453 чел.

6) Въ Ставрополѣ съ уѣздомъ болѣзнь, повидимому, близка къ концу.

7) У береговъ Азовскаго моря, болѣзнь еще держится, постепенно слабѣя; въ Керчи она продолжается въ одной легкой степени.

8) Въ нѣкоторыхъ мѣстахъ земли Войска Донскаго эпидемія снова усилилась, а въ самомъ Новочеркасскѣ близка къ окончанію.

9) Въ Пензенской, Орловской и Полтавской Губерніяхъ болѣзнь начинаетъ развиваться. Въ послѣднихъ числахъ Августа она появилась въ губернскихъ городахъ, а именно: 23-го въ Пензѣ, 27-го въ Полтавѣ и 31-го въ Орлѣ.

10) Въ Тулѣ, по 10-е Сентября, новыхъ холерныхъ случаевъ не было.

Кромѣ того изъ послѣднихъ извѣстій видно, что болѣзнь появилась:

11) Въ началѣ Августа въ двухъ Округахъ земли Черноморскаго Казачьяго Войска, и 16-го Августа въ самомъ городѣ Екатеринодарѣ.

12) Около 15-го Августа въ трехъ уѣздахъ Екатеринославской Губерніи, а съ 1-го Сентября въ двухъ уѣздныхъ городахъ Тамбовской Губерніи.

лами достаѣло сѣ въ наше рѣче, и подлуг донесіен, доставленныхъ пречезъ шпегіовъ, страта неприятелиа, в самыхъ полеглыхъ, выноси до 50 лудзи.

Зъ насзѣй строны, полегло козакіовъ 9 и раніоно 7. В szeregach znajdowało się tylko 390 kozaków z różnych полковъ.

Подлуг донесіен з іншихъ пунктівъ Линіи Кавказкїей, wszystko jest w spokojności i żadnych szczególnychъ wypadków w ostatnichъ czasachъ nie było.

Dalszy ciągъ wiadomości o postępie cholery.

W ostatnimъ artykule (Ob. N. 78 Kur. Wileń.), donieśliśmy o postępie epidemicznej cholery w różnychъ guberniachъ, do ostatnichъ dni Sierpnia.

1) Od tego czasu, choroba w gubernii Woroneżskiejъ jeszcze się bardziej rozszerzyła; do 8-go Września objęta nią były wszystkie powiaty tej gubernii. Liczba dotkniętychъ nią od początku epidemii do 3-go Września, dochodziła do 1,844, z których 559 umarło. W samemъ mieście Woroneżu (przeszło 44,000 mieszkańców), od początku epidemii do 8-go Września, z 3,664 dotkniętychъ cholera, umarło 1,290.

2) W gubernii Charkowskiej, na początku Września, cała jej przetrzeń objęta była cholera; liczba dotkniętychъ tą chorobą w powiatachъ, dochodziła do 3,290, z których 991 umarło. W samemъ mieście Charkowie (mieszkańców do 24,000), od 27 Sierpnia do 2 Września, zachorowało 345, z których umarło 103, w ogóle zaś od zjawienia się choroby do 2-go Września, z 705 nią dotkniętychъ, umarło 204.

3) Z gubernii Charkowskiej, posuwając się w kierunku północnymъ cholera, w pierwszychъ dniachъ Sierpnia, dostała się do gubernii Kurskiej, i dnia 5-go zjawiła się w mieście Grajworonie i jego powiecie, gdzie do 26-go Sierpnia zachorowało 465, z których umarło 180. Idącъ далѣj ku północy, epidemia ominęła Białogrod i okazała się w mieście Kursku. Od początku epidemii, to jest od 11-go Sierpnia do 3-go Września, w ogóle w samymъ Kursku (mieszkańców 24,000), zachorowało 771, z których 605 umarło. W powiatachъ tej gubernii, od zjawienia się cholery do dnia 3-go, zachorowało 584, umarło zaś 173 osób.

W innychъ prowincjachъ Państwa, grasowanie epidemii przedstawia się w sposóbъ następujący:

4) W Astrachaniu dnia 1-go i 2-go Września umierało na cholera tylko już po 1 osobie.

5) W Saradowie (mieszkańców około 42,000), od 22 Sierpnia cholera zaczęła słabnąć. Od tego dnia do 4-go Września włącznie, z 530 nią dotkniętychъ, umarło 453.

6) W Stauropolu i jego powiecie, choroba, jak się zdaje, ma się już ku końcowi.

7) Po nad brzegami Azowskiego morza cholera jeszcze się trzyma, ciągle jednakъ tracącъ na sile; w Керчу trwa w jedностajnymъ, dość słabymъ stopniu.

8) W niektórychъ miejscachъ ziemi Wojska Duńskiego, epidemia wzmogła się na nowo, w samymъ zaś Nowoczerkasku ma się ku końcowi.

9) W guberniachъ Penzeńskiej, Орловской i Полтавской, cholera dopiero zaczyna się rozszerzać. W ostatnichъ dniachъ Sierpnia zaczęła zjawiać się w gubernialnychъ miastachъ, а mianowicie: 23-go w Penzie, 27-go w Полтаwie a 31-go w Орле.

10) W Туле do 10-go Września nowychъ cholerycznychъ zdarzeń nie było.

Nadto, z ostatnichъ wiadomości widać, że cholera ukazała się:

11) Na początku Sierpnia, w dwóchъ okręgachъ ziemi Czarnomorskiego Kozackiego Wojska, a 16-go Sierpnia, w samemъ mieście Ekaterynodarze.

12) Около 15 Sierpnia, w trzechъ powiatachъ Ekaterynostawskiej Gubernii, а od 1-go Września, w dwóchъ Powiatowychъ miastachъ gubernii Tambowskiej.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 1 Октября.

Король, Королева, принцесса Аделаида, герцогиня Монпансье и юный принцъ Филиппъ Виртембергскій, выѣхали вчера изъ Сенъ-Клу въ Ла-Ферте-Видамъ, гдѣ Король осматривалъ расположенный тамъ

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

FRANCJA.

Paryż, 1 października.

Król, Królowa, Xiężniczka Adelajda i Xiężna Montpensier, tudzież młody Xiążę Filip Württembergski wyjechali wczoraj z St. Cloud do La Ferté Vidame, gdzie Monarcha odbył przeglądъ stojącego tamże szwadronu pier-

эскадронъ 1 кирасирскаго полка, и одну роту 28 линейнаго полка.

— Герцогъ Немурскій, отправляется 3 с. м. въ Люневиль, гдѣ собрано будетъ до 12,000 кавалеріи на маневры.

— Военный министръ, въ отданномъ имъ по арміи приказѣ, объявилъ благодарность отъ имени Короля, полкамъ находившимся въ лагерь подъ Компьеномъ, припоминая притомъ 3-му конно-егерскому полку, что онъ въ сраженіи подъ Жемаппомъ входилъ въ составъ дивизіи, которою командовалъ Его Величество.

— Въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ разнесся слухъ, что постановленіе о созваніи палаты къ 6 му Декабря, обнародовано будетъ черезъ нѣсколько дней.

— Въ письмѣ изъ Парижа, напечатанномъ въ Нюрнбергской газетѣ, сказано: „Давно уже утверждаются, что Король имѣетъ намъреніе помѣстить своихъ сыновей въ главѣ всѣхъ значительнѣйшихъ вооруженныхъ силъ Франціи; поэтому герцогъ Немурскій будетъ назначенъ великимъ Конетаблемъ, герцогъ Омальскій, алжирскимъ губернаторомъ, герцогъ Жуэвильскій великимъ адмираломъ и герцогъ Монпансиерскій гротфельдцейхмейстеромъ. Между тѣмъ Гизо утвержденъ президентомъ кабинета; надобно замѣтить что предшествовало сему назначенію. Герцогъ Омальскій назначенъ алжирскимъ губернаторомъ, страны, противъ овладѣнія которой Англія постоянно еще протестуетъ; тамошняя армія усилена 10,000 чел. и туда отправлены два опытные генерала: Ламорисьеръ и Шапгарнье; 60,000 чел. набора 1846 года призваны въ дѣйствительную службу; гарнизоны вдоль Альповъ и Пиринеевъ значительно усилены, а первый французскій генераль-инженеръ, не смотря на старшинство шести генераловъ, произведенъ въ маршала, какъ будто бы для него предназначена важная команда. Гизо нынѣ президентомъ совѣта, обязательствъ, которыя онъ прибавилъ на себя съ кафедрой нынѣ не возможно ни отстранить, ни уничтожить. При Компьенѣ расположенъ лагерь состоящій изъ 25,000 чел., герцогъ Немурскій командуетъ имъ, а Король лично отправляется въ армію, чтобы возбудить восторгъ своимъ появленіемъ. При нынѣшней политикѣ мира не приобрѣли ничего, кромѣ только времени для вещественнаго укрѣпленія новой династіи внутри страны; но чтобы дать ей прочную жизненную силу, необходимо имѣть ей нравственную опору, существующую въ народномъ мнѣніи; и потому все заставляетъ предполагать, что Король начинаетъ думать о приобретеніи онаго.

— Изъ Мадагаскара получены важныя извѣстія. Въ послѣднихъ числахъ Іюня вспыхнулъ въ Танараринѣ заговоръ, въ головѣ котораго находился Анака-Соулисъ, одинъ изъ знаменитѣйшихъ жителей и племянникъ покойнаго Короля. Когда дѣло дошло уже до рѣшительныхъ мѣръ, Королева согласилась на удовлетвореніе объявленныхъ требованій и удалила двухъ министровъ, кои были извѣстны по своей ненависти къ европейской партіи и по своему слѣпому фанатизму. Въ ту же минуту прибылъ адмиралъ Сесиль съ двумя фрегатами и двумя же другими кораблями изъ Бурбона и появился въ Таматавѣ со словами мира. Въ такомъ положеніи были вещи при отходѣ сихъ извѣстій.

— Персидскій шахъ прислалъ Королю Французовъ орденъ Солнца; Король взаимно отправилъ шаху орденъ Почетнаго Легіона первой степени, а посланника его наименовалъ кавалеромъ того же ордена.

2 Октябля.

Герцогиня Немурская пріѣхала третьяго дня изъ Компьена въ Сенъ Клу. Принца Омальскаго ожидаютъ въ Алжирѣ къ 6-му числу с. м.; къ пріѣзду Его Высочества соберутся туда начальники алжирскихъ областей, генералы: Ламорисьеръ, Бедо и Шапгарнье. Принцъ отправился 29-го Сентября изъ Ліона въ Марсель на пароходѣ, содержащемъ сообщеніе по рѣкѣ Ронѣ.

— Королевскимъ постановленіемъ отъ 28 с. м. учрежденъ въ Алжиріи муниципалитетъ. Алжирская область будетъ раздѣлена на общины, въ коихъ будутъ установлены меры и муниципальные совѣты.

— Король, въ изъявленіе личнаго уваженія, подарилъ маршалу Сульту нѣсколько дорогихъ картинъ. Нѣкоторые изъ маршаловъ не довольны возведеніемъ герцога Далматскаго въ званіе генераль-маршала Франціи, утверждая, что этотъ титулъ есть незаконное отъ нихъ отличіе. Въ этомъ званіи герцогъ Далматскій будетъ засѣдать въ палатѣ перовъ непосредственно послѣ принцевъ кроби.

wszego półku kirasyerów i jednéj kompanii 28 półku liniowego.

— Xiążę Nemours udaje się 3 go b. m. do Lunéville gdzie się zbierze 12,000 jazdy na ćwiczenia wojenne.

— Minister wojny, rozkazem dzienym ogłosił wojskom składającym obóz pod Compiègne zadowolnienie Królewskie, przypomniał przytém trzeciemu półkowi strzelców konnych, że w bitwie pod Jemappes należał do składu dywizji, którą Monarcha dowodził.

— Rozeszła się wieść w ministerstwie spraw zagranicznych, że postanowienie zwołujące Izby na d. 6 grudnia za kilka dni ogłoszone zostanie.

— W liście z Paryża, zamieszczonym w *Korr. Norym* czytamy: „Dawno już przypisują Królowi plan postawienia synów swoich na czele wszystkich znaczniejszych zbrojnych sił Francji, i tak Xiążę Nemours przeznaczony ma być na Wiel. Konetabla, Xiążę Aumale na Gubernatora Algierji, Xiążę Joinville na Wielkiego Admirala, a Xiążę Montpensier na W. Mistrza artylleryi. Tymczasem Guizot mianowany został Prezesem gabinetu; zobaczmy, co poprzedziło to mianowanie. Xiążę Aumale otrzymał już Jeneralne Gubernatorstwo Algierji, tój saméj Algierji, przeciw zajęciu, której Anglia ciągle jeszcze protestuje; armia tamtejsza powiększoną została o 10,000 ludzi i posłano tam doświadczonych w wojnie Jeneralów: Lamoricière i Changarnier; 60,000 ludzi klasy z r. 1846 zwołano pod chorągwie; załogi wzdłuż Alpów i Pireneów znacznie wzmocniono, a pierwszy francuzki Jeneral inżynierji, *Dode de la Brunerie*, z przeszkodzeniem sześciu starszych od siebie Jeneralów, mianowany został Marszałkiem, jak gdyby mu przeznaczano ważne dowództwo. Guizot został Prezesem Rady, on, co z mównicy przyjął na siebie zobowiązania, których już teraz obejść, a tém mniej cofnąć nie można. Pod Compiègne utworzono oboz z 25,000 ludzi, Xiążę Nemours dowodzi nim, a sam Król udaje się do wojska, dla ożywienia zapалу przez swoje osobiste ukazanie się. Przy d. tymczasowej polityce pokoju, nie pozyskano nic, prócz chyba czasu, dla materialnego utwierdzenia nowej dynastji wewnątrz kraju; aby jęj zaś nadać trwałą siłę żywotną, potrzeba jęj zjednać podporę moralną, a ta leży w opinii publicznej. Wszystko więc zdaje się zapowiadać, że Król zaczyna myśleć o jęj pozyskaniu.“

— Z Madagaskar ważne nadeszły wiadomości. Przy końcu czerwca wybuchł w Tanararina spisek, na którego czele stał Anaka Soulis, jeden z najzn. komitszych mieszkańców i synowiec zmarłego Króla. Gdy już przyszło do ostatecznych kroków, Królowa skłoniła się do powołności, oddaliła dwóch Ministrów, którzy byli znani ze swęj niewiści przeciw stronictwu europejskiemu i ze swęgo ślepego fanatyzmu. W tejsze chwili przybył Admiral Cécile z dwiema fregatami i dwoma inuemi okrętami stał pod Bourbon, i ukazał się w Tamatawa ze słowami pokoju. Tak stały rzeczy przy odejściu tęj wiadomości.

— Szach Perski przysłał Królowi order Słońca. Monarcha udzielił mu nawzajem wielką wstęgę orderu Legji honorowej, Posła zaś mianował kawalerem tegoż orderu.

Dnia 2 października

Xiążę Nemours wróciła zewczoraj z Compiègne do St. Cloud. Xiążę Aumale spodziewany jest w Algierze na dzień 6-ty b. m. Na przyjazd Xięcia zgromadzą się tamże dowódcy trzech prowincji Algierskich Jeneralowie: Lamoricière, Budeau i Changarnier. Xiążę odpłynął 29 z. m. z Lyonu do Marsylii, na okręcie parowym, żeglującym po Rodanie.

— Postanowieniem Królewskim z dnia 28 b. m., ma być w Algierji urządzona municypalność; to jest, na wszystkich punktach pomienionęj posiadłości będą urządzone gminy, mające swoich Merów i radę municypalną.

— Król, w dowód swęgo osobistę szacunku, udarował Marszałka Soult wielu kosatownikami obrazami. Kilku Marszałków Francji wynurzyło swoje niezadowolnienie, z powodu mianowania Xięcia Dalmacyi Marszałkiem Jeneralnym; tytuł ten bowiem jest nieprawnym pomiędzy nimi odróżnieniem. Xiążę Dalmacyi, z powodu swęgo nowego dostojęstwa, w Izbie Parów, zaraz po Xiążętach krwi zasiadać będzie.

— Ничего не лзя сказать вѣрнаго о займѣ 350 мил. Министръ финансовъ, не успѣвъ условиться съ г-мъ Ротшильдомъ, предписалъ соблюсти въ бюджетѣ 1848 года всевозможную бережливость. По разсмотрѣннн бюджета и по удостовѣреннн въ дѣйствительныхъ потребностяхъ казны, министръ постановитъ, какъ велика должна быть сумма займа.

— Герцогъ Тревизскій назначенъ статсъ-кавалеромъ при герцогинѣ Орлеанской, на мѣсто герцога Прадена.

— Бывшее въ Сенъ Ле погребеніе Людовика Наполеона б. Короля Голландскаго и его сына, отличалось большимъ великолѣпіемъ. Церковь, обитая трауромъ, украшена была императорскими орлами. Гробницы стояли на двойномъ катафалкѣ. На гробъ Короля лежала золотая королевская корона, держава и жезлъ правосудія, а на гробъ сына его княжеская корона. Оба гроба прикрыты были горностаевымъ покровомъ. Этимъ церемоніалъ возбудилъ всеобщее удивленіе. На этихъ похоронахъ находился бывший Вестфальскій Король, старшій его сынъ и княгиня Матильда Демидова, урожденная Бонапарте.

— Въ нѣкоторыхъ здѣшнихъ госпиталяхъ употребляютъ уже съ хорошимъ успѣхомъ медицинскій инструментъ для извлеченія крови, вмѣсто пиявиць. Онъ изобрѣтенъ Майнцкимъ гражданиномъ, Даміаномъ Каулманномъ, который получилъ уже отъ французскаго правительства привилегію.

А н г л і я .

Лондонъ. 1 Октября.

На засѣданнн тайнаго совѣта въ Осборнгоузѣ утверждена формула благодарственной молитвы за богатую жатву и опредѣлено отсрочить засѣданія парламента отъ 12 Октября по 11-е Ноября с. г.

— Вчера, въ отелѣ „Остѣндія“ происходило засѣданіе директороѵ Остѣ-Индской компаніи, на коемъ назначенъ главнокомандующимъ войсками въ Мадрасскомъ президентствѣ сэръ Георгъ Беркелей.

— Сегодня происходилъ въ залѣ биржи выборъ лорда-мера на наступающій годъ. Альдерманы единогласно избрали въ это званіе альдермана Гопера.

— Въ здѣшнихъ журналахъ ежедневно сообщаютъ о новыхъ банкротствахъ.

— Въ *Globe* пишутъ, что маркизъ Доуро, старшій сынъ герцога Веллингтона, развелся съ своею супругою судебнымъ порядкомъ.

— Съ пароходомъ *Madrid* получены въ Сутамптонѣ вѣстия изъ Лиссабона отъ 19 Сентября. Въ дѣлахъ Португаліи не произошло до сихъ поръ никакихъ важныхъ переменъ. При выборахъ обѣ партіи ведутъ между собою жаркую борьбу. Въ Кадиксѣ дѣлаютъ приготовленія къ принятію Эспартеро, котораго ожидаютъ тамъ къ 25 числу с. м. При отплытіи парохода изъ Кадикса не было еще обнаружено повелѣніе воспрещающее ему возвращеніе въ Испанію. Герцогъ Сальданья ѣдетъ въ Мадридъ посланникомъ.

— Въ *Times* сообщаютъ новости, полученные съ послѣднемъ индійскою почтою присланы изъ Калькутты отъ 6-го Августа и сообщаютъ, что положеніе вещей въ Кинконѣ снова приняло грозный видъ. Кажется, что дѣйствительно иностранные консулы и зажиточнѣйшіе граждане принуждены оставить сей городъ. Вся страна находится въ ужасномъ волненіи. Все, по видимому предвѣщаетъ, что вторая экспедиція въ Китай сдѣлалась неизбежною, и что въ настоящемъ случаѣ она будетъ направлена противъ Кантона. Сильно порицаютъ послѣднее движеніе губернатора Давао противъ китайскихъ укрѣпленій; ибо это возволновало Китайцевъ и раздосадовало Императора. Даже въ Гонгъ-Конгѣ опасаются волненій и думаютъ, что островъ Чусанъ снова будетъ занятъ англійскими войсками.

— По послѣднему отчету, обнаруженному министерствомъ англійскаго флота, Великобританская морская сила состоитъ изъ 315 военныхъ кораблей, снабженныхъ 14,220 пушками и 124,845 солдатами. Въ этомъ числѣ показаны одни лишь паровые фрегаты, другихъ же пароходовъ имѣется 99, изъ которыхъ вслѣднн снабженъ 3 до 16 пушекъ; солдатъ на нихъ 13,320 ч.

— Между народами, занимающимися китоловствомъ, происходятъ теперь переговоры о принятн мѣръ къ предохраненію этихъ животныхъ отъ совершеннаго истребленія.

— О поѣздкѣ 350 миллионѵ не дождъ певнаго не wiadome. Minister skarbu, nie mogącъ żadnymъ sposobemъ ułożyć się z P. Rotszyldem, każe układać budżetъ на rokъ 1848, zaprowadzającъ największą oszczędność. Po ukończeniu тей праці, і гды rozpoznа dokładnie potrzeby skarbu, dopiero ma postanowić, w jakiej ilości wypadnie zaciągnać pożyczkę.

— W miejsce Xięcia Praslin, mianowany zostałъ kawalcremъ honorowymъ Xiężny Orleans, Xiężъ Treviso.

— Pogrzebъ byłego Króla Hollenderskiego, Ludwika Napoleona і jego сына, odbył się w St. Leu, z wielkimъ prze-pychem. Kościółъ wyбитъ kirem, ozdobiony byłъ орлами Cesarскими. Na podwójnymъ katafalku лежали: на trumnie Króla złota królewska korona, berło і laska sprawiedliwosci, на trumnie zaś Xięcia, mitra xiążęca. Obie trumny odkryte były płaszczemъ gronostajowymъ. Та monarchiczna wystawa wzбудziła wielkie zadziwienie. Na tymъ obchodzie żałobnymъ znajdował się byłъ Król Westfalski, jego synъ najstarszy і Xiężna Matylda Demidow, z domu Bona-partе.

— W kilku тutejszychъ szpitalachъ używają jużъ z pomyslnymъ skutkiemъ instrumentu medycznego, w miejsce pijawek, do wyciągania krwi. Wynalazcą jego jestъ Moguncki obywatel, Damian Knussmann, który jużъ otrzymałъ uаnъ od rządu francuzkiego patentъ wynalazku.

А н г л і я .

Лондонъ. 1 października.

На тайнѣ радзіе въ Osbornehouse przyjęто формулѣ modlitwy dziękczynnejъ за obfity zbiórъ zбоża, tudzieżъ uchwalono odroczenie parlamentu z dnia 12-go października do 11 listopada.

— Wczorajъ odbywało się posiedzenie dyrektorówъ Spólki Indyjskiej, w pałacu Ostindia, на którymъ mianowano naczelnymъ wodzemъ wojskъ spólki w prezydentostwie Madras, Sirъ Jerzego Berkeley.

— Onegajъ odbyły się w Guildhallъ wybory Lorda-Mera на rokъ następnу. Aldermanowie jednomyślnie wynieśli на tę godnośćъ aldermana Hooper.

— Dzienniki тutejsze donoszą codziennie o nowychъ upadłościachъ.

— *Globe* donosi o sądowymъ rozwodzie Margr. Douro, najstarszego сына Xięcia Wellingtona, ze swoją małżonką.

— Parostatekъ *Madryt* przywiózłъ do Southamptonъ wiadomości z Lizbony, dochodzące do 19 września. Dotychczasъ nie zaszły żadne ważne zmiany w sprawachъ Portugalskich. Przy wyborachъ oba stronnictwa toczą z sobą zaciętą walkę. W Kadyxie czynią przygotowania na przyjęcie Эспартерого, który tamъ же spodziewany byłъ на 25-ty b. m. Przy wyjściu parostatku z Kadyxu, nie byłъ jeszcze ogłoszony rozkazъ wzbronienia mu powrotu do kraju. (Об. Нн.р.). Xiężъ Saldanha gotuje się w podróżъ do Madrytu, gdzie ma objąćъ posadę Posta.

— *Times* ogłasza nowiny, przywiezione ostatnią pocztą indyjską, datowane z Kalkuty 6 sierpnia, і donoszące, że stanъ rzeczy w Kantonie przybrałъ znowu groźną postawę. Zdaje się, że rzeczywiście Konsulowie zagraniczni, jako też bogatsi mieszkańcy ujrzeni się zmuszonymi да opuszczenia tego miasta. Cały krajъ naokoło znajduje się w straszнемъ wzburzeniu. Wszystko zdaje się zapowiadać, że druga wyprawa do Chin stanie się nieuchronną, і że tą razą wymierzona będzie przeciwъ Kantonowi. Naganiają mocno ostatnie przedsięwzięcie Gubernatora Davis, przeciwъ warunkomъ Chińskim, co oburzyło Chińczylów і rozgniewało Cesarza. Nawet w Hong-Kong obawiają się zaburzeń, і sądzą, że wyspa Czusanъ znowu zajęta zostanie przezъ wojska angielskie.

— Wedługъ ostatniego wykazu, ogłoszonego przezъ Ministerstwo marynarki angielskiej, siła morska W. Brytanii wynosi 315 wojennychъ okrętówъ, opatrzonychъ 14,220 działami і osadzonychъ przezъ 124,845 ludzi. Same tylko fregaty parowe objęte są tymъ wykazem, і inne zaśъ parostatki w liczbie 99 uzbrojone 3 do 16 działami, osadzone są przezъ 13,320 ludzi.

— Obecnie toczą się układy pomiędzy narodami trudniącymi się połowemъ wielorybów, w celu przedsięwzięcia stosownychъ środkówъ, zabezpieczającychъ tenъ rodzajъ zwierzątъ od zupełnego wygubienia.

ГЕРМАНИЯ.

Королевство Баварское.

Его Императорское Высочество Герцога Максимилиана Лейхтенбергский изволил прибыть в Мюнхенъ 2-го Октября, т. е. въ день своего рожденія, и пробывъ тамъ нѣсколько часовъ, отправился къ своему семейству, находящемуся въ замкѣ Стайнъ. Его Императорское Высочество пробудетъ въ Баваріи до исхода Ноября.

— 29-го Сентября происходило торжественное открытіе обихъ палатъ, послѣ ранней обѣды, во всѣхъ церквахъ въ городѣ и въ предместьяхъ. Принцъ Лютипольдъ слушалъ Божественную Литургію въ придворной церкви св. Михаила, вмѣстѣ съ высшими государственными чиновниками, откуда по повелѣнію Е. В. отправился на открытіе засѣданій палатъ.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 14 Сентября.

По приказанію кардинала-стате-секретаря Феррети, имя принца Канино (Карла Люсиана Бонапарте) вычеркнуто изъ списковъ національной гвардіи. Поводомъ къ такой мѣрѣ послужило неприличное поведение принца вечеромъ 8-го Сентября, когда онъ въ мундирѣ національной гвардіи сталъ въ головѣ многочисленной толпы молодыхъ людей, которая, бродя по улицамъ, во многихъ мѣстахъ (между прочимъ, также передъ *Palace di Venezia*, жилищемъ австрійскаго посланника) восклицала: *Evviva Italia, Evviva l'Indipendenza Italiana*, и проч. Кромѣ принца, въ этихъ неумѣстныхъ изъясненіяхъ народнаго восторга участвовали еще двое офицеровъ національной гвардіи, на которыхъ теперь наложенъ домашній арестъ, съ тѣмъ, чтобъ изслѣдовать ихъ поведение; вѣроятно, они тоже будутъ исключены изъ списковъ. Въ слѣдствіе всего этого, кардинал-стате-секретарь, отъ имени Его Святѣйшества, издалъ строгую прокламацію противъ всякихъ шумныхъ выходокъ, которыя могутъ нарушить общественное спокойствіе.

— Вчера утромъ Его Святѣйшество велѣлъ представить себѣ гражданскую гвардію втораго батальона, содержащую караулъ на Монте-Кавалло. Онъ изъявилъ ей свое полное удовольствіе и увѣщевалъ ее съ спокойствіемъ и довѣріемъ ожидать хода событий. Ревностное стремленіе правительства направлено единственно къ тому, чтобы утвердить положеніе, благопріятное для дальнѣйшаго преуспѣянія на проложенномъ уже пути. Съ тѣмъ вмѣстѣ можно надѣяться, что скоро составится прочный союзъ итальянскихъ государей для достиженія этой цѣли. Эти слова были приняты съ громогласнымъ *evviva*. За тѣмъ слѣдовалъ завтракъ, который посланъ былъ караулу изъ дворца.

— Здѣшнее правительство отправило въ Неаполь адвоката Блази, для заключенія съ тамошнимъ правительствомъ торговаго договора.

Туринъ, 11 Сентября.

По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Рима, туда прибылъ австрійскій курьеръ съ депешами отъ 19-го и 22-го Августа, въ которыхъ содержался отвѣтъ на протестацію римскаго двора по случаю занятія Феррары австрійскими войсками. Въ слѣдствіе этихъ депешей, графъ Лютцовъ подалъ, 31-го Августа, ноту папскому правительству. О содержаніи ея извѣстно только, что Австрія не намѣрена отказываться отъ своего права относительно Феррары и жалуется на то, какъ это дѣло было принято въ Римѣ. Особенно выставляется на видъ обнародованіе протестаціи кардинала Чиакки, которое противорѣчитъ вѣчному дипломатическому порядку. Эта нота со стороны австрійскаго посольства будетъ сообщена всѣмъ державамъ. Тотъ же курьеръ привезъ копию циркуляра Австріи къ европейскимъ дворамъ. Въ этомъ циркулярѣ Австрія излагаетъ правила, которыя она всегда соблюдала и отъ которыхъ никогда не отступитъ, далѣе—употребленіе этихъ правилъ относительно Италіи, при чемъ Австрія вполне признаетъ независимость и неприкосновенность итальянскихъ владѣній по силѣ существовавшихъ трактатовъ. Наконецъ, Г. Лютцовъ получилъ нѣмъ изъ Вѣны инструкціи во всей ихъ обширности сообщилъ папскому правительству. Что австрійская нота и возраженіе на протестацію нѣсколько не удовлетворили римскаго двора, весьма естественно, ибо въ Римѣ навѣрно ожидали, что Феррара, соответственно желанію Папы, будетъ очищена въ те-

НИЕМЦУ.

Z Królestwa Bawarskiego.

J. C. W. Xiążę Leuchtenbergski przybył do Monachium d. 2 października, to jest w trzydziestą rocznicę swoich urodzin, i po kilkogodzinnym pobycie udał się do Swojej rodziny, mieszkającej w zamku Stain. J. C. W. zabawi w Bawaryi do końca listopada.

— Dnia 29 września odbyło się uroczyste otwarcie obu Izb, po odprawionem nabożeństwie rannem we wszystkich kościołach parafialnych, tak samego miasta, jako też i przedmieść. W kościele dworskim św. Michała znajdował się Xiążę Luitpold z wszystkimi wyższymi urzędnikami, skąd udał się z polecenia Monarchy na zagajenie obrad prawodawczych.

ВРОСЛУ.

Rzym, 14 września.

Z rozkazu Kardynała Sekretarza Stanu Ferreti, imię Xięcia Canino (Karola Lucjana Bonaparte), zostało wykreślone z listy gwardji narodowej. Powodem do tego kroku było nieprzyzwoite postępowanie Xięcia wieczorem 8 września, kiedy w mundurze gwardji narodowej stanął na czele licznego tłumu młodzieży, który przebiegając ulicę, po wielu miejscach (między innymi, także przed pałacem di Venezia, mieszkaniem Posła austriackiego), wydawał okrzyki: *Evviva Italia, Evviva l'Indipendenza Italiana*, i t. d. Oprócz Xięcia, w tych niestosownych wynurzeniach narodowego zapалу mieli udział dwaj jeszcze oficerowie gwardji narodowej, którzy także obecnie zostali w domach swoich aresztowani, aż do wyprowadzenia śledztwa względem ich postępowania; zapewne i oni też wykreśleni zostaną z listy służbowej. W skutek tego wszystkiego, Kardynał Sekretarz Stanu, w imieniu Jego Świątobliwości, ogłosił surową odezwę przeciwko wszelkim tego rodzaju postępkom, mogącym zakłócić publiczną spokojność.

— Wczoraj rano Jego Świątobliwość kazał przedstawić sobie oddział gwardji narodowej drugiego batalionu, utrzymującej straż na Monte-Cavallo. Papież wynurzył jej swoje zupełne zadowolenie, upominając zarazem, aby z ufnością i spokojnością oczekiwała dalszego rozwinięcia wypadków. Niezmordowana albowiem dążność rządu do tego jedynie zmierza, aby ugruntować stan rzeczy, pomysły dla dalszego powodzenia na rozpoczętej już drodze. Obok tego mieć można nadzieję, że się wkrótce utworzy stały związek Monarchów Włoskich dla dopięcia rzeczonożego celu. Słowa te były przyjęte z grzmiącemi *evviva*. Późem nastąpiło śniadanie, które gwardji z pałacu Papieżkiego posłano.

— Rząd tutejszy wysłał do Neapolu adwokata Blaszi, dla zawarcia z tamtejszym rządem układów handlowych.

Туринъ, 11 września.

Podług ostatnich wiadomości z Rzymu, przybył tam austriacki goniec z depeszami z d. 19 i 22 sierpnia, w których zamykała się odpowiedź na protestacyę dworu Rzymskiego, z powodu zajęcia Ferrary przez wojska austriackie. W skutek tych depesz, Hrabia Lutzow podał, d. 31 sierpnia, notę rządowi Papieżkiemu. O treści jej wiadomo tylko, że Austria niema zgody zamiaru odstąpić swojego prawa do Ferrary, i użala się na sposób w jaki rzecz ta przyjęta była w Rzymie; szczególnie zaś wytyka ogłoszenie protestacyi Kardynała Ciacchi, jako sprzeciwiające się wszelkiemu dyplomatycznemu porządkowi. Nota ta, ze strony poselstwa austriackiego zostanie także udzieloną Posłom innych mocarstw. Tenże goniec przywiózł kopią okólnika Austrii do dworów europejskich. W nim Austria wykłada prawidła, jakich się zawsze trzymała, a od których nigdy nie odstąpi, oraz zastosowanie tychże prawideł względem Włoch; przyczém Austria uznaje w pełni niepodległość i nietykalność państw włoskich, na zasadzie istniejących traktatów. Nakoniec, P. Lutzow, otrzymane z Wiednia instrukcyje w całej ich obszerności zakomunikował rządowi Papieżkiemu. Ze nota austriacka i odpowiedź na protestacyę bynajmniej nie zaspokoily dworu Rzymskiego, rzecz bardzo naturalna, albowiem w Rzymie najpewniej oczekiwano, że Ferrara, stosownie do życzenia Papieża, zostanie opuszczoną w ciągu Września, tém bardziej, że to życzenie znalazło odgłos w więkšej części dzienników europejskich, jako też w energicznem społecznym całym Włoskiego narodu. Niezwłocznie po

чение Сентября, и тѣмъ болѣе, что это желаніе было подкрѣпляемо симпатіей болышей части европейскихъ газетъ и энергическимъ участіемъ всей итальянской націи. Векоръ по полученіи отвѣта Австріи, статсекретарь кардиналъ Феррети имѣлъ конференціи съ Гр. Лютовымъ, Узедомомъ, Бутеневымъ, Росси, и всѣ эти посланники объявили право Австріи на счетъ Феррары несомнительнымъ; римскій дворъ, по ихъ мнѣнію, могъ только желать смягченія строгаго права. Когда же графъ Ресей совѣтовалъ руководствоваться духомъ умѣренности и примиренія, тогда кардиналъ статсекретарь перемѣнилъ тонъ, ибо въ своемъ возраженіи онъ, какъ говорить, старается отстраненіемъ вопроса о правѣ—*lasciando a parte la questione di diritto*—достигнуть цѣли и изображаетъ сильными чертами общественное мнѣніе и раздраженіе умовъ, чтобы тѣмъ доказать, что очищеніе Феррары сдѣлано необходимою потребностію.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 15 Сентября.

Наконецъ министерство образовалось; Г. Гарсія Гойенъ, министръ юстиціи, назначенъ президентомъ министерскаго совѣта. Герцога Фрїаса не могъ согласиться съ министрами, и потому третьяго дня рѣшительно объявилъ Королевѣ, что онъ не можетъ вступить въ кабинетъ Саламанки. Въ слѣдствіе сего министромъ иностранныхъ дѣлъ назначенъ Г. Кортазаръ, человекъ преклонныхъ лѣтъ, который по званію депутата всегда держался умѣренной партіи. Это назначеніе всѣхъ здѣсь удивило, ибо Г. Кортазаръ никогда дондѣ не занимался высшими дѣлами Испаніи. Утверждаютъ, что Г. Саламанка, съ коимъ въ послѣднее время сблизился Г. Кортазаръ, поддерживаетъ то мнѣніе, что при настоящихъ обстоятельствахъ, правительство должно все свое вниманіе обращать на внутреннее положеніе страны, и потому управленіе иностранными дѣлами должно быть предоставлено такому человеку, который дондѣ не принимаетъ въ нихъ никакого у астіи, и слѣдовательно ни одному изъ иностранныхъ кабинетовъ не можетъ дать повода къ пристрастію или нерасположенію.

— Въ журналахъ партіи прогрессистовъ одобряютъ назначеніе Г. Кортазара министромъ иностранныхъ дѣлъ, совѣтуя, чтобы Г. Нарваесъ или просилъ увольненія отъ должности посланника во Франціи, или немедленно отправился въ Парижъ.

— Маршалъ Салданья назначенъ португальскимъ посланникомъ при здѣшнемъ дворѣ.

— Генералъ Конча вступилъ, 12 числа, въ Барселонѣ, въ должность генерала-капитана Каталоніи. Число Карлистовъ въ этой провинціи простирается до 4,000 чел.; они появляются также въ Бискайѣ и въ Старой Кастиліи. Войска, расположенныя въ Бильбао Сантоио и Ларедо, выступили противъ нихъ.

— Репортъ генерала капитана, написанный въ Коруньи 4 Сентября, и полученный военнымъ министромъ, сообщаетъ о кончинѣ монтемолинскаго начальника, известнаго подъ именемъ Эль-Эбаниста; онъ палъ въ сраженіи съ королевскими войсками при Поціозѣ въ Лугоской провинціи; отрядъ его былъ разбитъ; сподвижники и рядовые въ этой провинціи возстановлены.

— Кабрера возвратился въ Испанію безъ дозволенія правительства.

19 Августа.

Въ официальномъ журналѣ *Gaceta* напечатано сегодня слѣдующее: „Мы уполномочены объявить, что извѣстіе, будто бы англійскій посланникъ при здѣшнемъ дворѣ обвинилъ какое-то лице или политическую партію, составившую заговоръ противъ Королевскаго правительства, совершенно неосновательно.“

— Изъ Бордо получены вчера письма, въ коихъ уведомляютъ о проѣздѣ 12 с. м. Королевы Христіны черезъ этотъ городъ, на пути въ Испанію. Туда же прибывъ, за нѣсколько часовъ прежде, братъ ея графъ Сиракузскій. Здѣсь носятся слухи, что партія умѣренныхъ произвела возстаніе, и что правительство послало по телеграфу повелѣніе пограничнымъ итальянцамъ, не пропускать никого изъ Королевской Фамиліи, безъ именнаго позволенія Королевы.

— Въ *Paldo* подтверждаютъ слухъ, что министры предписали таможенному начальству не впускать Эспартеро въ Испанію, и хотя онъ назначенъ сенаторомъ

отрzymaіиу odpowiedzi Austrii, Sekretarz Stanu Kardynał Ferreti miał naradę z PP. Lutzow, Usedom, Buteniewem i Rossi, i wszyscy ci Posłowie oświadczyli, że prawo Austrii względem Ferrary nie podpada żadnej wątpliwości, i że dwór Rzymski, podług ich zdania, może tylko żądać ulżenia surowości tego prawa. Kiedy zaś przytém Poseł francuzki, Hr. Rossi, nie przestawał doradzać i zalecać ducha umiarkowania i zgody, naówczas Kardynał Sekretarz Stanu zmienił ton dotychczasowych układów, albowiem w odpowiedzi swojej, jak głośzą, odkładając już na stronę kwestyą o prawie, (*lasciando a parte la questione di diritto*), usiłuje dopiąć swego celu, przedstawieniem w mocnych kolorach publicznej opinii i rozjątrzenia umysłów, ażeby udowodnić przez to, że opuszczenie Ferrary stało się koniecznością niezbędną.

И С П А Н І Я.

Мадридъ, 15 września.

Nowe ministerstwo zostało nareszcie uzupełnione; pan Garcia Goyena, Minister sprawiedliwości, objął prezesostwo Rady Ministrów.— Xiążę Frias, nie mogąc się porozumieć z Ministrami, oświadczył onegdaj ostatecznie Królowej, że do Ministerstwa Salamanki wejść nie może. W skutku tego, Ministrem spraw zagranicznych mianowany został P. Cortazar, mąż wieku podeszłego, który jako Deputowany trzymał się zawsze stronnictwa umiarkowanego. To mianowanie sprawiło tu powszechnie zadziwienie, gdyż pan Cortazar nigdy dotychczas nie zajmował się zewnętrznymi Hiszpanii stosunkami. Zapewniają wszakże, że P. Salamanca, z którym temi czasami zaprzyjaźnić się miał pan Cortazar, wychodzi z tój zasady, że wśród obecnych okoliczności, rząd winien całą uwagę swoją zwracać na wewnętrzne kraju położenie, i dla tego kierunek spraw zagranicznych powinien być właśnie poręczony mężowi, który dotychczas żadnego w nich nie miał udziału, a tѣm samem ani jednemu ani drugiemu obcemu gabinetowi nie może dać powodu do stronności lub nieprzychylności.

— Pisma czasowe progressistów pochwalają wybór P. Cortazar na Ministra spraw zagranicznych, obstawiając przytѣm, aby Jeneral Narvaez, albo złożył poselstwo swoje przy gabinecie francuzkim, albo wyjechał natychmiast do Paryża.

— Marszałek Saldanha mianowany został Posłem portugalskim przy dworze tutejszym.

— Jeneral Concha objął w Barcelonie, 12 go b. m., kapitaństwo Jeneralne Katalonii. Liczba Karlistów w tѣj prowincyi dochodzi do 4,000; pokazują się także w Biskai i Kastylii Stariej; wojska stojące w Bilbao, Antonio i Laredo przeciw nim wyruszyły.

— Biuletyn Jeneralnego Kapitana, datowany w Coruna dnia 1 września, i przesłany Ministrowi wojny, donosi o zgonie słynnego montemolinistowskiego naczelnika, znanego pod imieniem El-Ebanista. Poległ on w bitwie z wojskami królewskimi pod Pocios, w prowincyi Lugo; hufiec jego został rozproszony, a spokojność i porządek w tѣj prowincyi przywrócone.

— Słychać, iż Cabrera powrócił do Hiszpanii, i to bez zezwolenia rządu.

Dnia 19 września.

Rząd umieścił dziś w urzędowym dzienniku *Gaceta* co następuje: „Upoważnieni jesteśmy oświadczyć, że fałszem jest, jakoby Poseł angielski przy dworze tutejszym, obwiniał jaką bądź osobę lub stronnictwo polityczne o krowanie spisku przeciw Królowej, naszej władczyni, lub jej rządowi.“

— Otrzymaliśmy wczoraj listy z Bordeaux, w których donoszą, że Królowa Krystyna przybyła 12-go do pomienionego miasta, udając się do Hiszpanii. Jej brat Hr. Syrakuzy uprzedził ją o kilka godzin. U nas krąży ciągle pogłoski, jakoby stronnictwo umiarkowane miało zamiar podnieść powstanie; mówią także, że rząd wysłał telegrafem rozkazy do granicy, aby władze miejscowe żadnego członka rodziny Królewskiej, bez wyraźnego pozwolenia Królowej, do kraju nie wpuszczały.

— *Heraldo* potwierdza także krążącą pogłoskę, że Ministrowie wydali komorom celnym rozkaz nie wpuszczania Esparterego do Hiszpanii, bo choć tenże mianowany został

ромъ, но съ условіемъ, что не прежде какъ чрезъ нѣсколько мѣсяцевъ возвратится въ государство. Эспартеро, съ своей стороны объявилъ, что хотя онъ и получилъ амнистию и званіе сенатора, но до тѣхъ поръ не пріѣдетъ въ Испанію пока не будетъ совершенно оправданъ, то есть, пока правительство не отменитъ декрета, коимъ онъ признанъ измѣнникомъ.

— Въ *Commercio* напечатанъ отрывокъ изъ письма военнаго министра къ генералу Кордова, въ коемъ онъ пишетъ, что Королева сама назначила Эспартеро сенаторомъ и что министры не могли противиться волѣ Ея Величества.

ГРЕЦІЯ.

Афины, 12 Сентября.

Кончину министра Коллетти считаютъ здѣсь всеобщимъ, такъ какъ одинъ лишь онъ мощною своею рукою держалъ въ повиновеніи разныя буйныя партіи, которыя тѣмъ смѣлѣе нынѣ поднимаютъ голову, что послѣднія возстанія Теодора Гриваса и Гризиоттиса возбудили во всей націи сильное волненіе умовъ. Ихъ Величества Король и Королева сожалѣютъ о кончинѣ Коллетти. Король присутствовалъ при его кончинѣ, тогда какъ между тѣмъ Королева обливалась слезами, говорила утѣшающему ее французскому посланнику: „Никто еще довольно не чувствуетъ, какой великій человекъ умираетъ.“

— Министерскій совѣтъ издалъ 6 числа прокламацію къ Навпактскимъ жителямъ (подписанную еще Коллетти), изъ коей видно, что подполковникъ Фарнакисъ, майоры Боцаитисъ и Димитрій Боцарисъ, одинъ капитанъ и два поручика, воспротивились повелѣній правительства, тайно удалились изъ Лепанта, овладѣли жагдармскими казармами въ Мегало-Волода, и съ угрозами призывали жителей къ оружію. — Противъ нихъ отправили генерала Гурасъ Мамурисъ, колорій, по послѣднимъ извѣстіямъ, напалъ на нихъ при деревнѣ Зелизъ и принудилъ къ отступленію. Изъ Хоркиса посланъ былъ полковникъ Климакасъ съ двумя горными пушками, въ подкрѣпленіе генералу Мамурисъ. Изъ Солонны бѣжалъ полковникъ Пашакоста, а подполковникъ Валензасъ исчезъ отсюда безъ паспорта и отпуски; можно предположить, что оба они намѣреются присоединиться къ полковнику Фарнакису.

— Посланный противъ возмутившагося въ Эвбей генерала Гризиоттиса (*См. N. 76 Вил. Вѣст.*), Королевскій адъютантъ, генераль Гардикиотти Гривасъ, разсѣялъ мятежающую шайку близъ крѣпости Халеи, причемъ мятежники лишились около 300 чел. убитыми и ранеными, а самъ Гризиотисъ лишился правой руки, и бѣжалъ на островъ Хиосъ. Съ тѣхъ поръ на островѣ Эвбей господствуетъ совершенное спокойствіе. Говорятъ, что Греческое правительство потребовало отъ турецкихъ властей на островѣ Хиосѣ выдачи Гризиоттиса, но получили отказъ.

— Генераль Тсавелласъ назначенъ председателемъ совѣта министровъ, а г-нъ Калифровосъ президентомъ палаты депутатовъ.

— Министръ исповѣданій, Г. Глараки, назначенъ временнымъ министромъ иностранныхъ дѣлъ.

— Турецкій Агентъ, Османъ-Эффенди, приготовляется къ отъѣзду изъ Афинъ; это имѣетъ быть знакомъ совершеннаго прекращенія сношеній порты съ Греціею.

— Мы также узнали, что губернаторы турецкихъ провинцій получили предписаніе, чтобы они жителямъ въ ихъ провинціяхъ греческимъ подданнымъ приказали оставить Турцію въ продолженіи 20 дней, если они не пожелаютъ вступить въ турецкое подданство.

senatorem, położono mu jednak za warunek, że dopiero za kilka miesięcy wrócić może do kraju. Espartero zaś miał ze swęj strony oświadczyć, że lubo otrzymał amnestyę i senatorstwo, dopóty do Hiszpanii nie wróci, póki mu zupełna sprawiedliwość wymierzona nie będzie, to jest, póki rząd nie znieśnie dekretu, ogłaszającego go zdrajcą kraju.

— *Comercio* przytacza ustęп z listu Ministra wojny do Jenerała Cordova, w którym mu tenże donosi, że Królowa z własnego natchnienia mianowała Esparterego senatorem, Ministrowie zatem nie mogli sprzeciwić się woli Monarchini.

ГРЕЦІЯ.

Атены, 12 września.

— Śmierć Ministra Kollettisa uważana tu jest powszechnie za klęskę publiczną, gdyż on jeden siłą swęj ramię trzymał dotąd na wodzy rozmaite burzliwe stronnictwa, które teraz tѣмъ śmielej podniosą głowę, iż ostatnie powstania Teodora Grivasa i Griziottisa obudziły w całym narodzie silne wzburzenie umysłów. Oboje Królestwo opłakują szczerze zgon Kollettisa. Król sam był przy jego skonanіu, podczas, gdy żalana żoną Królowa, mówiła do cieszącego ją francuzkiego Posła: „Nikt jeszcze nie umie czuć dosyć, co za wielki człowiek umiera.“

— Rada Ministrów wydała pod d. 6 b. m. odezwę do mieszkańców w Naupactus (podpisaną jeszcze przez Kollettisa), z której się okazuje, że Podpólkownik Pharnakis, Majorowie Botzeitis i Demetriusz Botzaris, jeden Kapitan i dwaj Porucznicy salangi, zbuntowali się przeciw rozkazomъ рządu, potajemnie wydaliли się z Lepantu, opanowali koszary żандармерији w Megalo Volada, i gród gróźb wezwali mieszkańców do broni — Jenerał Guras Mamuris został przeciwko nimъ wysłany, i według późniejszychъ doniesień, uderzył na nich pod wsią Zeliza i do odwrotu ichъ zmusił. Z Charhis wysłany został Pólkownik Klimakas z dwóma działami górными, dla połączenia się z Jenerałem Mamuris. Z Salony ociekł z więzienia Pólkownik Papakosta, a Podpólkownik Валензасъ zniknął ztąd bezъ paszportu i urlopu; domyślać się należy, że obaj zamierzają połączyć się z Pólkownikiem Pharnakis.

— Wysłany przeciwъ zbuntowanemu w Eubei Jenerałowi Griziottis, (*Ob. N. 76 Kur. Włch.*), adjutantъ królewski, Jenerał Gardikiotti Grivas, rozproszył buantowniczą bandę, niedaleko twierdzy Chaleis, przyczѣмъ powstańcy utracili około 300 ludzi w zabitychъ i rannychъ, a sam Griziotis miał kartaczemъ urwaną prawą rękę i schronił się na wyspę Chios. Odtąd na wyspie Eubei panuje zupełna spokojność. Mówią, że rządъ grecki żądał od tureckichъ władzъ na wyspie Chiosъ wydania Griziottisa, ale otrzymał odmówną odpowiedź.

— Jenerał Tsavellas mianowany został Prezesemъ Ministrów, a P. Kalliphronos Prezesemъ Izby Deputowanychъ.

— Minister wyznań, P. Glarakis, mianowany został tymczasowemъ Ministremъ spraw zagranicznychъ.

— Agentъ turecki, Osman Effendi, gotuje się do odjazdu z Aten, co ma być hasłemъ zupełnego zerwania stosunkówъ Porty z Grecyą.

— Dowiadujemy się także, iż Gubernatoromъ tureckichъ prowincyi polecono, aby mieszkających w tychże prowincyachъ poddanychъ greckichъ wezwali do opuszczenia Turcyi w przeciągu 20 dni, jeżeli nie chcą być uznani za poddanychъ tureckichъ.